

Bilaga

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Referens: Utredningsbegäran från Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland 30.11.2023, LSSAVI/15451/2023

Utlåtande till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland om klagomål om eftermiddagsverksamheten

Nämnden Svenska rum hänvisar till utredningarna från serviceområdet för utveckling och kultur och ger följande utlåtande till Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland om ett klagomål om ordnandet av eftermiddagsverksamheten.

Svenska bildningstjänsters organisation

Enligt Esbo stads förvaltningsstadga I delen 4 kap 12 § är nämnden Svenska rums uppgift att för sin språkgrupps del svara för bland annat ärenden som gäller morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever.

Enligt verksamhetsföreskriften för resultatenheten svenska bildningstjänster 3 § 3.4. punkt 7 ansvarar serviceområdet för utveckling och kultur för eftermiddagsverksamheten samt koordinerar personalresurseringen inom den verksamhet som ordnas i stadens egen regi. Som chef för serviceområdet fungerar Ida Stolt-Haglund.

Lagstiftning om anordnande av eftermiddagsverksamhet

Bestämmelser om morgon- och eftermiddagsverksamhet finns i 8 a kapitel i lagen om grundläggande utbildning (628/1998).

Mål och grunder

Enligt 48 a § 1 mom. lagen om grundläggande utbildning är syftet med morgon- och eftermiddagsverksamheten att stödja hemmets och skolans fostrande arbete samt att stödja utvecklingen av barnens känsloliv och barnens etiska utveckling. Morgon- och eftermiddagsverksamheten skall dessutom främja barnens välfärd och jämlikhet i samhället samt förebygga utslagning och öka delaktigheten.

Enligt 48 a § 2 mom. lagen om grundläggande utbildning skall morgon- och eftermiddagsverksamheten erbjuda barnen allsidiga möjligheter att delta i ledd och rekreerande verksamhet och möjliggöra vila i en lugn miljö, under tillsyn av en yrkeskunnig och för uppgiften lämplig person.

Enligt 48 a § 3 mom. lagen om grundläggande utbildning beslutar Utbildningsstyrelsen om målen för och det centrala innehållet i den

morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i denna lag (grunderna för morgon- och eftermiddagsverksamhet).

Anordnande och omfattning

Enligt 48 b § 1 mom. lagen om grundläggande utbildning kan kommunen anordna och skaffa morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt denna lag. Om kommunen anordnar eller skaffar morgon- och eftermiddagsverksamhet enligt denna lag, ska verksamheten erbjudas eleverna i årskurs ett och två i alla skolor i kommunen samt i fråga om övriga årskurser de elever som avses i 17 § 1 mom. (elever med beslut om särskilt stöd) i den omfattning kommunen beslutar.

Enligt 48 b § 3 mom. lagen om grundläggande utbildning kan kommunen ordna morgon- och eftermiddagsverksamhet själv eller i samråd med andra kommuner eller skaffa tjänsterna av någon annan offentlig eller privat serviceproducent. Den kan också skaffa tjänsterna genom att betala serviceproducenten understöd för ändamålet. Olika språkgruppers behov skall beaktas när verksamheten ordnas. Kommunen svarar för att de tjänster som den skaffar ordnas enligt denna lag. Morgon- och eftermiddagsverksamhet skall ordnas med beaktande av att de barn som deltar i verksamheten och som enligt 32 § har rätt till stöd för skolresor har möjlighet att använda denna förmån.

Enligt 48 b § 4 mom. lagen om grundläggande utbildning skall verksamheten planeras i samråd med hemmen och de som anordnar verksamheten. Kommunen skall anta en verksamhetsplan för morgon- och eftermiddagsverksamhet som avses i denna lag. Närmare bestämmelser om verksamhetsplanens innehåll kan ges genom förordning av statsrådet.

Utvärdering

Enligt 48 c § lagen om grundläggande utbildning är syftet med utvärderingen av morgon- och eftermiddagsverksamheten att säkerställa att målen enligt 48 a § nås. Kommunen skall utvärdera den morgon- och eftermiddagsverksamhet som den ordnar eller skaffar samt delta i extern utvärdering av verksamheten. De viktigaste resultaten av utvärderingarna skall offentliggöras.

Rätt till en trygg miljö och studiesociala förmåner

Enligt 48 d § lagen om grundläggande utbildning har ett barn som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamhet rätt till en trygg miljö i verksamheten. Ett barn som deltar i morgon- och eftermiddagsverksamheten skall få mellanmål.

Personal

Enligt 48 e § lagen om grundläggande utbildning skall i morgon- och eftermiddagsverksamheten med beaktande av hur verksamheten är ordnad finnas ett tillräckligt antal yrkeskunniga ledare. Behörighetsvillkoren för ledare i morgon- och eftermiddagsverksamheten bestäms genom förordning av statsrådet.

Ordnande av eftermiddagsverksamheten i Esbo

Esbo stad ordnar eftermiddagsverksamhet i enlighet med lagen om grundläggande utbildning för elever i årskurs 1 och 2 samt elever i årskurs 3–9 med beslut om särskilt stöd som ansökt om plats i verksamheten. Eftermiddagsverksamheten ordnas i enlighet med kapitel 8 a i lagen om grundläggande utbildning samt Utbildningsstyrelsens grunder för morgon- och eftermiddagsverksamhet. Verksamheten styrs också av beslut av nämnden Svenska rum samt verksamhetsplanen för eftermiddagsverksamheten. Eftermiddagsverksamheten inom den grundläggande utbildningen ordnas som stadens egen verksamhet, köpt tjänst och genom att ge understöd.

I svenska bildningstjänsters verksamhet deltar varje månad cirka 550 barn. Staden behandlar ansökningarna till eftermiddagsverksamheten, beviljar platserna och koordinerar och övervakar verksamheten, men för verkligandet av verksamheten i skolan ansvarar serviceproducenten eller, i de enheter där verksamheten ordnas som egen verksamhet, en ansvarsperson utsett av skolans rektor.

Som det framgår ur resultatenhetens utredning, ordnas eftermiddagsverksamheten i Lagstads skola som köpt tjänst. Serviceproducenten har i avtalet förbundit sig att anordna eftermiddagsverksamhet enligt lagen om grundläggande utbildning, Utbildningsstyrelsens grunder för morgon- och eftermiddagsverksamhet och Esbo stads principer för ordnande av eftermiddagsverksamhet inom den grundläggande utbildningen. I servicebeskrivningen av upphandlingen av eftermiddagsverksamheten har definierats att tjänsten ska produceras på flytande svenska i de svenskspråkiga skolorna. Av den ansvariga ledaren krävs goda skriftliga och muntliga kunskaper i skolans undervisningsspråk. Serviceproducenten bör ha en ledare för varje kalkylmässig barngrupp (15 barn). I eftermiddagsverksamheten i Lagstads skola finns detta läsår 3 grupper á 15 barn, dvs. 45 platser.

Nämnden Svenska rums ståndpunkt

Nämnden Svenska rum har i ärendet fått en utredning av resultatenheten svenska bildningstjänster, och anser på basis av denna att resultatenheten har uppfyllt sitt övervakningsansvar som anordnare av eftermiddagsverksamhet. Resultatenheten följer upp verksamheten vid auditeringsbesök och genom årligen återkommande kundnöjdhetenkäter. Dessutom förs diskussioner med serviceproducentens representanter, särskilt i situationer då resultatenheten känner till att det förekommer utmaningar och resultatenheten har tagit emot respons från vårdnadshavare. Hösten 2023 har resultatenheten begärt skriftliga redogörelser av serviceproducenten och gjort extra besök i enheten. Skolans biträdande rektor har dessutom haft flera möten med ledarna i eftermiddagsverksamheten för att stöda dem i arbetet och hjälpa dem att hitta rutiner för verksamheten.